

05

A

1413

IN NOMINE JESU!

De

JESU CHRISTI
RESURRECTIONE,

Ex Evang. Fer. I. Paschal.

P R Æ S I D E,
WILHELMO LYSERO,
SS. Th. D. & P. P.

RESPONDENDE,

M. HIERONYMO ÆGIDIO
NYMMANNO, Misn.

Disputatio publicè habebitur

in

Auditorio Magno,

ad d. 10. April. 1645

WITTENBERGÆ,

Typis & Impensis JOH. BORCKARDI, Acad. Typogr,
Anno 1686.

Pou

05 A 1413

WITTEBERGER
Typographische Anstalt
Halle (Saale)

I. N. J.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Thesis I.

Ulm Regius Propheta *David* sive suam, quod *Musulo & Treveo*, sive populi sub Nabuchodonosore & Antiocho, quod plerisque aliis placet, calamitatem & miseriam considerasset, cum gravissimo symptomate sensus iræ divinæ, ut videretur furor Dei sine temperamento misericordiæ, sine ulla finis spe sævire; humanam quidem agnoscit infirmitatem, illarum cogitationum causam, fidei tamen oculis elevatis, inque Deum directis exclamat, *mutationes (sunt) dextra excelsi* *Ps. LXXVII. 11. עֲלִיּוֹן וְיָמִין עָלִיּוֹן* die Rechte des Herrn kan alles ändern / שָׁנוּת annos reddunt, quos & vox illa sæpè significat, sensum planè hiulcum faciunt, ut aliis assumtis vocibus implendus sit: nos ergo aliorum explicationem approbamus, qui putant vel nomen esse *mutationes*, principalem radicis significationem hîc habens: vel infinitivum, *mutare est*, vel *convenit dextra altissimi*,) atque hanc ipsam felicem mutationem atque Catastrophen, illustri exemplo populi Israelitici, ex fornace ferrea servitutis Ægyptiacæ liberati, & translati in terram promissam luculentè demonstrat: ut ita evidens planè certa sit conclusio, *Mutationes sunt dextra Excelsi.*

2. Multo magis nos *Paschali* hoc die veritatem effati hujus experimur, meritoqve ingeminamus hodiè cum gaudio, *Mutatio hæc dextra Excelsi.* Neque enim vel Davidis exilium sub Saule & Absolone, ejusque in regium thronum elevatio; vel populi Israelitici ex Ægypto aut Babylone Antiochive Tyrannide liberatio, ullatenus conferri potest, sive mutationem ipsam, sive illud in quo mutatio contigit, consideremus, cum mutatione quam hodiè dextra Excelsi

effecit; ut non planè à vero aberrarit *Valentia*, qui Psalmum hunc
literaliter de Christo explicandum esse, æstimavit.

3. Magna enim omninò & admirabilis mutatio intra triduum
facta, à & in filio Dei, qui dextra Altissimi, ut similis antea contige-
rit nunquam. Nam præterito *Parasceves* die abundabat *peccatum*
atque iniustitia potens erat, omnemq; suam in Christum potentiam
exerebat: Hæc enim eum ligavit, hæc flagellavit, hæc condemna-
vit & crucifixit, hæc eum occidit, *traditus enim & mortuus est propter*
peccata nostra Rom. IV, 25. sed *justitia* potentior fuit & superabunda-
vit, ut omnibus exinde appareat, quod liber, quod integer, quod vi-
vus ex sepulchro propter justitiam nostram resurrexit. Agnosci-
mus ergo hîc meritò & dicimus, *hæc mutatio dextre Excelsi!* Ante
triduum *ira Dei* potens erat, hæc sæviebat contra unigenitum Dei
filium ob aliena peccata, ut in horto sanguinem sudaret, & transla-
tionem calicis sed frustra peteret, ut in cruce verbis inexplicabilibus,
Deus meus, Deus meus, ut quid me dereliquisti, ingemisceret: at per
passionem & mortem pro merita *gratia* potentior fuit; filius liqui-
dem Dei perfectissima sua obedientia usque ad mortem crucis *Phil.*
II, 8. patrem placavit, ut omnibus inde appareat, quod sponsor no-
ster liber ex carcere, & quidem summa cum gloria dimittatur, *λύ-
τησεν* enim pro aliorum debitis plenè solutum exin evidenter constat.
Agnoscamus ergo hîc merito & dicimus *hæc mutatio dextre Excelsi!*
Nuper *mors* potens erat, & quod inde à nato Christo quæsierat, in
effectum demum deduxit, animam enim sanctissimam à purissimo
separavit corpore, ita ut inclinato capite spiritum emitteret, videba-
turque ita mors victor esse. Sed ecce *vita* potentior fuit, vitâ enim
morte sua *morti pestis fuit Hos. XII, 14.* ut hodie apparet, dum ex se-
pulchro, mortis nempe regia, vivus redit, vivosq; secum plurimos
educit. Agnoscamus ergo hîc merito & dicimus. *Hæc mutatio dex-
tere Excelsi!* Tum potens erat *Satanas*, Christo ipse dicente hanc
esse *horam potestatis tenebrarum, Luc. XXII, 53.* Satanus namque o-
mnes vires in eum dirigebat, virus effundebat, adeoque serpens an-
tiquus calcaneum ejus graviter mordebat. Sed *semen mulieris* con-
tritor serpentis potentior fuit, caput ejus contrivit, *atque per mor-
tem abolevit robur τὸ κεφάλαιον τῆς θανάτου ἔχοντος, hoc est diabolus,*
Hebr. II, 14. ut hodiè apparet, dum ultimas ejus vires, imbelles sepul-
chri

chri custodes, qui cum principe suo ipsum detinere non poterant, redivivus miserè prostravit. Agnoscimus ergo hic merito & dicimus, *hæc mutatio dextræ Excelsi!* Denique potens ibi *infernus* erat, unde ipse conqueritur *Pf. XII, 5. 6. Torrentes Belial terrebant me, Funes inferni circumdederunt me. Sed rex cælorum* potentior fuit, nec enim tunc anima ejus doloribus infernalibus absorpta fuit, sed victor mortuus, hodie ut ex terræ motu apparet, triumphum suum per infernum duxit, ejusque claustra penitus dissipavit. Agnoscimus ergo hic merito & dicimus, *hæc mutatio dextræ Excelsi.*

4. Dextræ Excelsi omnino hæc mutatio adscribenda. *Brachium* enim *Domini* juxta *Esa. LIII, 1.* & *dextra Domini* fecit hanc virtutem *Pf. CXIIX.* Non ita ut alias ante extra se fecerat, sed facit hanc in seipsâ mutationem, dum assumptam in unitatem personæ humanitarem, è miseria, passione atque morte ereptam redivivam producit, *salvavitq; ita seipsum brachium ejus Esa. LXIII, 5.* & qui *vir dolorum Esa. LIII, 3.* *Benoni* in Passione fuerat; jam apparet *Benjamin* & filius dextræ, *declaratus filius Dei in virtute ex resurrectione mortuorum Rom. 1, 4.* Ipsa ergo præsens festivitas nos instigat ut porro agamus de tam mirabili mutatione dextræ Excelsi, nempe.

De
RESURRECTIONE
CHRISTI.

Exurgat Deus, & dissipentur inimici ejus, & justi letentur atque exultent ad facies Dei, & gaudeant in letitia.

Ez. 1, 15.

5. Mortuum esse Christum pagani ac inimici ejus credunt, resurrexisse autem Christum, propria fides est Christianorum, ait *Hipponensis Præsul* contra *Faustum* lib. 16. c. 29. Atque ita etiam apud Christianos, qui hunc fidei articulum in Symbolo Apostolico agnoscunt, credo in *Jesum Christum, qui tertia die resurrexit à mortuis*, ambigi nequit de doctrinæ hujus dignitate necessitate atque utilitate: illud propter resurgentis Domini Majestatem, cui redivivo cælum, sol, terra omnisque obediens creatura congratulatur: *istud*

propter hæreticorum pravitatem; *in nulla enim res contradicitur Christianæ fidei, quam in resurrectione carnis, Aug. in Ps. 88. hoc propter mei tuique ipsius conditionem: nihil enim ad vitam ritè instituendam, ad mortem placidè obeundam tam efficax esse potest, quam sedula Resurrectionis Christi consideratio atque meditatio.*

6. Hanc ipsam ita definimus: *Resurrectio Christi est actus Exaltationis Ἐξαυθρόωσις, quo per eandem cum Patre potentiam, ex sepulchro eduxit corpus animæ readunitum & glorificatum, ut in opere Mediatorio proficeret nostram salutem.*

RESURRECTIO CHRISTI.

7. Ἀνάστασις Ἰησοῦ Χριστοῦ Resurrectio Domini Jesu Christi quoad literam habetur *1. Pet. I, 3. III, 21. Act. I, 22. IV, 33. Rom. I, 4.* Res ipsa in nostra historia invenitur, primumque verbum quod immediate nostrum Evangelium sequitur est ἀνάστασις Ἰησοῦ. Dicitur vero ita apud Græcos & Latinos, Germanos etiam ab iterata statione ejus quod ceciderat: cumque Salvator noster ipse suam mortem *Job. XII, 24.* describat, *quod granum frumenti in terram cadens, moriatur, utique rectè de eodem, quando idem numero corpus redit, quod iterum stet atque resurgat, dicitur.* In nostro Evangelio vox ἠγέρθη *excitatus est,* habetur, quæ etiam in activa forma de Christo usurpatur, *Job. II, 19.* Usurpatur etiam de hoc Christi actu vox ἀνάστασις *Rom. XIV. 9. ζωοποιήσις Ezech. I, 28. reviviscentia & vivificatio.* Siquidem *Resurrectio Christi* accipitur *vel latè, ut istam simul includat, vel strictè, sicque à reviviscentia distincta, sicut dormiens evigilat prius, dein surgit.* Dein *resurrectio Christi,* accipitur *vel præcisè, ut est affectio humanitatis ex Exaltatione ad illam resultans; vel plenè cum suo fructu atque fine; sicque est ὑποτέλεσις ad officium Mediatorium pertinens.* De plane *Emphatica* vocis hujus significatione *Job. XI, 25.* alibi agitur.

EST.

8. Negant hoc Judæi simul & Ethnici, atque ita negavit totus mundus, antequam ad Christum converteretur: olim enim totus mundus in Judæos & Ethnicos dividebatur: unde supra *Augustinum, hanc fidem Christianorum propriam esse, dicentem* audivimus. Sed & inter Christianos inventi sunt, qui id negarent, non tantum corde, ut *Athei* atque *Epicuræi*: verum etiam quidam ore, quales *Cerinthia-*

rintiani olim fuerunt, ut & contra quos *1. Cor. XV.* pugnat Aposto-
 lus, atque de *Christolytis Damascenus* refert, statuisse illos, quod
 Christus humanitatem in inferno reliquerit. Indirectè quoque *Cal-*
viniani nonnulli impugnant, sanguinem Christi, qui pars corporis
 integralis, sub cruce computruisse blasphemantes: quibus affines
Pontificii, tam copiosas sanguinis Christi reliquias hinc inde osten-
 dentes, ut si per phlebotomiam uni corpori tantum extrahendum
 foret, illud plane exsangve redderetur: Sic ergo & Christi corpus
 redivivum vel exsangve vel novo sanguine, non illo quo nostrare-
 demtio perfecta, præditum fuisset, quod utrumque absurdum. Con-
 tra omnes, illos resurrectionem Christi impugnantes angelicum hinc
 producimus testimonium sæpius repetitum: dicit id noster Angelus
 in sepulchro sedens, & à mulieribus cum monumentum ingressæ es-
 sent visus, *Surrexit, non est hic*: ad ocularem inspectionem provo-
 cans, *ecce locus, ubi posuerunt eum*. Dixerat idem prior Angelus a-
 pud *Matthæum*, extra sepulchrum in lapide revoluto qui sedebat, &
 ut mulieres ingrederentur hortabatur. Atque ut in ore duorum
 veritas consisteret, dum ad secundi angeli iussum mulieres oculos ad
 locum ubi positus fuerat dirigunt, vident duos angelos, id ipsum quo-
 que afferentes, *Luc. XXIV.* Testificaturi idem fuissent duo angeli,
 quos Maria *Job. XX.* conspicit, unum ad caput, alterum ad pedes se-
 dentem, nisi Christus realis & authenticus suæ resurrectionis testis
 prævenisset. D. Paulus *1. Cor. XV, s. 6.* cum ad unum, plures, omnes,
 nempe Apostolos, & tandem quingentos testes provocaret, præmit-
 tit infallibilem demonstrationem (sicut & angeli ex Christi verbo
 petunt) à Spiritus sancti in Scripturis loquentis testimonio, desum-
 tam. Et subjungit demonstrationem à posteriori, quod alioqui præ-
 dicatio, fides, spes omnisque nostra salus foret peritura.

ACTUS EXALTATIONIS.

9. Terminus Exinanitionis *Mors* Christi statuitur *Phil. II, 8.*
 cujus immediatum consequens & annexum *sepultura*. *Resurrectio*
 ergo ad Exaltationem pertinet, non quidem ratione termini, qui
 dextra Dei est; sed ratione gradus secundi, in quo victorem mortis
 mundo se redivivum monstravit. Hinc & *cum Majestate & gloria*
peracta fuit, cujus haut obscura in historia Evangelica indicia. *Ex*
ministerio enim angelorum ea effulget, qui hic in stolis candidis ap-
 parent,

parent, ipsiusque resurrectionis præcones existunt. Cum in Monomachia in deserto Sathanam fugasset *Matth. IV, 11.* angeli ad eum accedentes ministrabant ei, quod ipsum radius quidam Majestatis erat in ipsa humilitate effulgentis: at jam bello plenè peracto dum se sistunt, victoriam canunt, resurrexisse clamant, ipsique vacuo sepulchro quasi insultant, non scintillis tantum gloriæ, sed plenis ejusdem radiis resplendentibus: utique finitam miseriam, Majestatem vero jam inchoatam demonstrant. Quod ipse eorum habitus ostendit: *adpectus enim erat sicut vulgur*, unde hostium terror & fuga; *& amictus candidus veluti nix*, unde bonorum gaudium atque solatium, Triumphum enim signum & victoriæ. Ad eandem quoque gloriam & Majestatem Terræ motus à Matthæo descriptus spectat: *Leo cubile, in quo habitat tremere facit*, ait *Isidorus*: ita Leo de tribu Juda victor *adspicit terram redivivus & tremere facit Ps. CIV, 32.* Pertinet ad eam itidem penetratio lapidis sepulchralis illæso sigillo; si enim Matthæum audimus, audimus quidem lapidem revolutum esse ab angelo, sed ad resurrectionis jam factæ demonstrationem, *surrexisse vero angelus idem ait*; atque ita jam ante factum hoc testatur: quo cum pii veteres consentiunt, ipsique nonnulli Calviniani id fatentur, quamvis alii hostes quippe gloriæ Christi negent. Ad gloriam denique resurrectionis referenda fuga & terror hostium custodientium, comitatus vicissim sanctorum simul resurgentium. Ex quibus omnibus illud Pauli *Rom. I, 4.* recte infertur: *Declaratus est filius Dei in virtute, secundum spiritum vivificantem ex resurrectione mortuorum, Jesu Christi Domini nostri.*

ΘΕΑΝΘΡΩΠΟΤ.

10 *Jesum Nazarenum crucifixum surrexisse*, Angelicus concionator hic ait, quem prior ad Matthæum appellavit, *Dominum illic positum & sepultum*: duo vero apud Lucam angeli ad Christi verbum provocant, quando dixit, *quia oportet filium hominis tertia die resurgere.* Unum idemque semper subjectum, Persona nempe, illaque composita, denominatione & descriptione, nunc ab officio, nunc ab humana Natura, ejusque affectionibus educationis scilicet loco, ac præcedente passione & morte, desumpta. Actiones enim & passionis personæ conveniunt; cum & humana Natura sine personalitate à Filio Dei communicatâ nec esse nec quicquam de eâ dici possit,

possit. Quatenus ergo *Resurrectio* *precisè* consideratur, prout est gradus secundus Exaltationis (voce illa latius, in sensu tamen Biblico pro reali alicujus doni sublimioris, Exinanitioni oppositi, collatione, accepta, ut non tantum plenarium Majestatis divinæ in Sessione ad dexteram Dei exercitium, sed & gradus liberè electus ad illud fastigium conscendendi, priusque victoriam suam in nostrum commodum demonstrandi, significet) convenit huic personæ secundum illam Naturam, quæ crucifigi & mori, sicque etiam ex miseria verè exaltari & ex morte reduci potuit, quod fortean nullus, nisi & ipsam resurrectionem negarit. Quatenus vero eadem plenè cum suo fructu consideratur, quod ex morte viam ad vitam nobis ita *perruptor Mich. II, 13.* præparavit: agit in hoc apotelesmate utraque Natura, juxta proprietatem (& humana quidem non tantum juxta actum naturalem, sed & personalem, ut mox videbimus) cum communicatione alterius. Divina enim Natura humanam non tantum è morte educit, sed & hujus divinæ actionis exercitium humanitati ipsi communicat, ut ita in ipsa persona filii Dei rursus sese excitet, atque ex sepulchro viva redeat: & per hunc gradum elevationis, (cum potuisset alioqui statim post mortem ad Dei dextram confidere) nostri causa electum, salutem nostram ejusque applicationem utraque Natura procurat.

QUO PER EANDEM CUM PATRE POTENTIAM.

II. *Surrexit*, dicunt angeli, *non est hic.* Resurrectionem quidem asserentes, resuscitantem vero non ita disertè nominantes: ad pleniorum vero Resurrectionis Christi notitiam acquirendam nobis id indagandum erit. Certum est apud omnes, resuscitationem ex mortuis non esse viribus Naturæ vel finitæ potentiæ assignandum; cum ex totali privatione ad habitum non detur regressus; atque ita tantum divinam & infinitam virtutem, ut creare, ita & resuscitare posse *Rom. IV, 17. 2. Cor. I, 9.* Certum etiam est apud vere Christianos, qui Trinitatem adorant, virtutem illam & potentiam esse omnibus tribus personis communem, sicut ipsa essentia divina: cumque etiam ipsius humanitatis Christi resuscitatio, ad opera Trinitatis ad extra pertineat, juxta *Augustini* Regulam, indivisa omnibusque tribus personis communis erit. Quo & referimus illud Pauli *2. Cor.*

B

XIII, 4.

XIII, 4. quando eidem *Virtuti Dei & Christi* crucifixi vitam, & nostram futuram adscribit. Et *de Patre* quidem nulla est controversia. Scriptura etiam disertè illud asserit, quod *Deus patrum suscitavit Jesum Act. V, 30.* quod *Deus Domini nostri Jesu Christi & Pater gloriae, secundum operationem potentiae virtutis ejus, operatus sit in Christo suscitans illum ex mortuis Eph. I, 17. 20.* quod *Christus excitatus à mortuis per gloriam Patris Rom. VI, 4.* ubi eadem vox ἠγέρθη, quæ indefinitè in Evangelio ponitur, ad patrem refertur: non tamen hîc, vel ullibi in Scriptura, exclusivè. Certum proinde etiam est apud omnes Apostolici & Nicæni symboli confessores, ὁμοούσιον Patris & Filii, veramque & æternam Salvatoris Deitatem ex scripturis agnoscen-tes, *Filium Dei* assumptam suam humanitatem excitasse: est enim *Resurrectio & vita ipsa Job. XI, 25. est princeps vite Act. III, 15. vita in ipso erat jam in ipsa creatione mundi Job. I, 4. vitamque in semet ipso habet Job. V, 26.* ipse ergo *dejectum templum corporis sui excitavit Job. II, 19.* secundum *potestatem quam habet animam ponendi & sumendi. Job. X, 18.* Negant hoc Photiniani, quia veram Deitatem Christi negant, at nos qui scimus & credimus verbis Christi: *Ego & pater unum sumus Job. X, 30.* nempe quoad essentiam & omnipotentiam: qui scimus & credimus verbis Christi *quæcumque pater fecerit & ego faciam & quæcumque pater voluerit & ego faciam Job. V, 19.* plane non dubitamus. Certum denique est apud veros Christianos, Augustanæ Confessioni γνωστικῶς sic dictæ addictos, *humanitatem Christi* etiam si secundum vires Naturæ proprias, animam & corpus iterum unire post mortem non potuisset, secundum tamen potentiam actus personalis, gratiæque ex unione communicatæ, seipsam suscitare potuisse, quin & actu suscitasse. Quando enim Salvator ait *Job. X, 18. ego animam pono à meipso, potestatem habeo eam ponendi, & potestatem habeo iterum sumendi eam,* inde inferimus: Secundum quam Naturam Christus ponit animam à seipso, juxta potestatem quam habet eam ponendi, secundum eandem etiam habet potestatem eam resumendi. At non tantum secundum divinam, sed etiam humanam Naturam Christus animam, ex potestate eam ponendi, ponit: ac proinde & secundum Eam potestatem resumendi habet. Quod itidem non tantum circumstantiæ illius loci, in quo de officio pastoralis agitur, adstruunt: sed & si quis negare auderet, is in gravissimas absurditates incideret; sequeretur enim

enim exinde, Christum secundum humanitatem mortuum non ex voluntate, sed necessitate; quæ ipsa tamen, quia sancta & sine peccati labe, à mortalitate ipsa, nedum mortis necessitate immunis fuit: ut ita omninò secundum humanitatem potestatem habuerit moriendi; atq; exin dejuxta ipsius effatum etiã resurgendi. A qua fide *Calvinianos*, gloriæ Christi hostes, nos abducere non patimur: In unione fundamentum communicationis idiomatum divinorum; in voluntate & verbo exercitii eorundem, in ipso etiam Exinanitionis infimo statu, salutis tamen infinitorumque bonorum meritorio, ponentes.

EX SEPULCHRO EDUXIT CORPUS
ANIMÆ READUNITUM.

12. Vir in sepulchrum Elisæi projectus vivus rediens *2. Reg. XIII, 21.22.* surrexisse rectè dicitur, at si ipsius Prophetæ corpus mortuum ex sepulchro eductum fuisset, surrexisse tamen dici non posset. Requiritur ergo ad veram Resurrectionem, *corporis mortui vivificatio* & dein *redivivi erectio*, quod supra simile vigilantis è somno & dein sese erigentis declaravimus. In Christi Resurrectione intermedius actus inter utrumque *Descensus ad inferos* fuit, sine temporis morâ & localitate concipiendus, de quo alibi. In vivificatione Christi invenimus *idem numero corpus*, quod crucis mortem sustinuerat, unde à præterito actu etiamnum *crucifixus* ab angelo dicitur, & Lucas de mulieribus testatur, quod ingressæ corpus Domini Jesu non invenerint; Angelus etiam uterque ad locum vacuum ubi posuerunt Dominum, ocularemque inspectionem provocat, ut omninò corpus mortuum nec in sepulchro fuerit, nec ab ullo ablatum fuerit; qui error Mariæ Magdalensæ fuerat, ab ipso Christo visibiliter refutatus *Job. XX.* Eandem vero animam corpori rursus restitutam, nec novam animam corpus informatum exinde certum est, quod angeli toties testantur, illum Jesum & Dominum, quem mulieres quærebant, surrexisse; qui alius utique fuisset si novam informantem animam accepisset. Atque ita eodem corpore eademque anima, jam conjunctis iterum, vivus ille ipse est, (*ὅτι αὐτὸς ἐγώ εἰμι Luc. XXIV, 39*) qui ante mortuus fuerat: unde angeli *Luc. XXIV, 3.* *ζῶντα viventem* appellat, & mortuis opponunt, *quid queritis ζῶντα μὲν τὴν νεκρῶν, viventem cum mortuis*: ut ita de reviviscentia Christi porro nullum esse possit dubium.

13 Et potuisset quidem ita redivivus statim vel in π beatorum
conscendere, sine temporis morâ, & locali motu, sicut ita ad inferos
descendisse supra monuimus; vel etiam eo ipso momento ad dextram
Patris confidere, & exercitio divinæ Majestatis plenariè frui, sed fi-
dei & salutis nostræ conducibilius fuit, ut sese redivivum orbi terra-
rum sifteret, atque ita ex sepulchro resurgeret. Hinc Angeli *Luc.*
XXIV, 6. in memoriam mulieribus revocant Christi verba, quando
dixit *dei oportet tertia die filium hominis resurgere*; non ex absoluta
necessitate, ex quâ, præsuppositâ morte, necesse erat filium hominis
vivificari; sed juxta ordinem procurandæ nostræ salutis divinitus
præscriptum atque electum. Ita ergò Resurrectionem in strictissi-
mâ significatione acceptam hîc consideramus, & ad illam applica-
mus, quod angelus dicit, *Resurrexit*: Ergò non aliò ab alio transla-
tum corpus mortuum. *Non est hîc*: E secundum modum corporis
mortui, (nam secundum illum modum ad unguendum quærebant
corpus mulieres, & non inveniebant *Luc. XXIV, 3.* hinc tam accura-
ta lintheaminum relictorum descriptio *Job. XX, 5. 6. 7. 8.* instituitur,)
non est amplius considerandum: omnis verò præsentia ratio hinc
non neganda, aliàs nec secundum divinitatem præsens fuisset: & po-
tuisset sese per dispensationem visibiliter præsentem sistere, si voluis-
set, ut & fecit *Job. XX, 14.* adfuit etiam secundum humanitatem divi-
nè præsens per modum gratiosum, ex promissione *Matth. XII, 20.*
& si vel maximè non adfuisset juxta eam, per modum potentia con-
servantis & gubernantis, nil decederet universali regimini per ses-
sionem ad dextram Dei plenariè suscepto; quia Resurrectio tantum
inter medius ad illam gradus fuit. *Ecce locum, ubi posuerunt eum*:
E. ex loco ubi mortuus fuerat, secundum illam mortalem & visibi-
lem rationem, uti positus erat, vivus, vacuo illo relicto, discescit, at-
que ita verè ex sepulchro surrexit. *Præcedet vos in Galileam*. E. vi-
vum corpus est, quia movetur; corpus sine Spiritu mortuum *Jac. II,*
26. & immobile est: corpus mortuum, & sine animâ pedibus ince-
dere nequit. Cum ingressus esset Spiritus in interfectos, vixerunt
& steterunt super pedes *Ezech. XXXVII, 10.* *Ibi eum videbitis*: E. nec
de resurrectione dubitabit: visibilis enim illa præsentia, quàm per
dispensationem 40. post resurrectionem diebus liberè, prout voluit,
discipulis, exhibuit, certissimum veri & redivivi corporis testimo-
nium,

num, Christo ipso hoc argumento discipulos convincente *Luc. XXIV, 39. videte manus meas & pedes meos, quia ipse ego sum, palpa-
te me, & videte: quia Spiritus carnem & ossa non habet, sicut me vi-
detis habentem. Sicut dixit vobis.* E. hoc certissimè verum est;
quia æterni Verbi, ipsius veritatis verbum & planè infallibile, hoc
virtutem verticordiam habet, sensusqve aperit, ut illud intelligamus
& credamus, *Luc. XXIV, 44. 45. 46.* quod de Resurrectione Christi
rationi alioqui incredibile & incomprehensibile videtur. Atque
ex hisce omnibus per legitimam & planè irrefutabilem consequen-
tiam colligimus: *quod Christus ex sepulchro eduxit corpus animæ re-
adunitum.*

ET GLORIFICATUM.

XIV. Quas enim dotes glorificata piorum corpora secundum
scripturam habebunt, cum *Christi corpori glorioso erunt conformia*
Pbil. III. 21. illas etiam ipsi Christi corpori denegare non possumus;
sed in eodem, præsuppositâ & probatâ jam ejusdem corporis redi-
vivi substantiali veritate, ut qualitas subjectivè & habitualiter inhæ-
rentes meritò consideramus. Quæ sunt: *1. Spiritualitas, Resurgit*
enim corpus spirituale I. Cor. XV. Hujus dotis virtute Christus clau-
sum sepulchri lapidem, *vid. sup. th. 9.* clausam januam *Joh. XX, 19. 26.*
penetravit, vestimento & alimento non indiguit; quod verò edisse
legitur *Luc. XXIV, 43.* non fecit ex necessitate, sed libera voluntate;
nec ad corporis proprii alimoniam, qua illud nec indigebat, nec ea-
dem admittebat: sed ad fidei discipulorum confirmationem. *2. Im-*
mortalitas: ante mortem & passionem non mori Christus potuisset,
quam immortalitatem in statu Innocentiæ Protoplastæ habebant, i-
pse enim innocens erat; imò in ipsâ passione mori non potuisset ni-
si voluisset; post mortem & resurrectionem mori amplius non po-
test, quia nec vult. Negant Photiniani id donum in terris Christum
habuisse, ne etiam nostrorum corporum substantiam cœlestis glo-
riæ participem fieri posse concedere cogantur; sed quia Christus
per mortem κατὰ φύσιν destruxit robur mortis habentem Heb. II, 14.
κατὰ φύσιν αὐτὴν destruens mortem, illuminavit vitam & αὐτὴν ἵνα
II. Tim. I, 10. quomodo mortalis adhuc & quoad corpus ipse destru-
endus porro fuisset? *Christus resurgens ex mortuis non amplius mo-
ritur Rom. VI, 9. 3. Impassibilitas,* videre corruptionem etiam in ipsâ
morte

morte non potuit, *Actor. I, 27.* at post resurrectionem particularibus etiam alterationibus subiectus porro non fuit. 4. *Claritas*, quam exseruit Christus, quando in diversorio Emauntico *invisibilis à Qav- 10 factus fuit* ut *Luc. XXIV, 31.* expressè asseritur. 5. *Potentia*, *Crucifixus est ex infirmitate, sed vivit ex virtute DEII. Cor. XIII, 4.* hæc potentia exterruit custodes, *Et facti sunt velut mortui Matt. XXIX, 4.* 6. *Formositas*: & fuit Christus *speciosus præ filiis hominum Ps. XLV, 3.* sed in passione *despectus* & *abjectus inter viros fuit Es. LIII, 3.* at resurrexit in gloriâ. Cicatrices retinuit in latere, manibus & pedibus *Job. XX, 27.* sine ulla deformitate, ex libera voluntate, ad piorum consolationem, impiorum redargutionem. 7. *Agilitas*, ubicunque esse voluit, in momento fuit; nunc circa sepulchrum, nunc in viâ Emaunticâ, nunc apud Simonem, nunc in medio discipulorum; & certè si tantum localiter moveri potuisset, nec dum in cœlum Empyræum Calvinisticum & Jesuiticum pervenisset. Nec verò hisce dotibus obstat, *quod angelus incessum* & *ad spectum ei hinc tribuit*: per œconomiam enim & dispensationem id factum; cum oculi discipulorum incapaces essent ad recipiendum corpus spirituale, ejusq; claritatem plusquam angelicam in sese sustinere non potuissent; idèò ut in fide de ejus resurrectione informarentur & confirmarentur, dotes hæc & radios claritatis liberrimè, quando & ubi voluit, represit & cohibuit.

UT IN OPERE MEDIATORIO PERFICERET NOSTRAM SALUTEM.

XV. Resurrectio Christi non tantum passivè consideranda est, ut glorificati corporis & animæ readunitio, prout affectionem humanitatis esse diximus: sed etiam activè, ut per resurrectionem opus aliquod mediatorium peregit, Ad officium enim ipsius pertinet quoque promeritorum beneficiorum applicatio; atque ad meriti perfectionem victoriosum complementum; hoc esse, illa fieri non potuisset, si Christus in morte mansisset. Resurrexit ergò ut JESUS, Salvator & Redemptor noster; *resurrexit propter justificationem nostram Rom. IV, 25.* Si in morte mansisset, satisfactio præstita sufficiens non fuisset, sponsore nostro in carcere retento; si in morte mansisset, peccatum nondum expiatum plenè fuisset, quia stipendium peccati mors residuum aliquod haberet: mors nondum absorpta in victo-
riam

riam fuisset, quia mortuum divictum retinisset: Diaboli potestas nondum debellata fuisset, Diabolus enim qui mortis robur habet, potentiam suam per mortem exseruisset. Ira patris nondum placata fuisset, quia poenas adhuc pro peccatis nostris à Christo exigeret. Essemus ergo adhuc sub maledictione, condemnatione, metu gehennæ, alioq; Salvatore indigeremus. At demonstratâ resurrectione Christi omnia ista sequuntur, perfectusq; Mediator, Redemptor & Salvator, sponsonis impletione, plenariâ persolutione & sufficienti applicatione exinde probatis, conspicitur.

ΠΡΑΞΙΣ.

XVI. Faciant dicta *ad summam tuam consolationem*. Omnium terribilium terribilissimum mors est; Conscientia tua id te docente, experientia idem contestante, omnibusque etiam sapientissimis Ethnicorum hoc ipsum asseverantibus; nullum verò certius firmitusque contra mortem, quam Resurrectio mortuorum, morti quippe directè opposita, solatium: at nostra resurrectio ex resurrectione Christi efflorescit, ista in hac fundatur, hæc illius immediata, quoad pros, & essentialiter coherens causa existit. Rationi tamen ea penitus firmè impervasibilis, quæ difficulter, & non nisi sub fidei obsequium captivata admittit, quod manipulus cineris, & quidem in aere & aqua dispersi quandoque, debeat idem numero homo, qui ante fuit, iterum esse: quod ab Anthropophagis (& illis quidem qui per solam humanam carnem nutriti à juventute fuerunt, suoq; ex semine similes propagarunt, quibus nihil nisi ab aliis hominibus eorumque essentiâ decerptum communicare potuerunt) devoratus, non in illorum; sed suo proprio, sicut & illi ipsi Anthropophagi, debeat resurgere, quæque alia planè absurda rationi videntur. Firmissime nihilominus eadem nostra Resurrectio ex Christi Resurrectione plurimis argumentis ab Apostolo *I. Cor. XV.* probatur. In mortis ergo agone non tuam mortem, sed Christi resurrectionem intueri, & mortis terror omnis abibit. Christus enim qui resurrexit caput tuum est, num vivum caput mortuum habebit membrum? num caput in coelis dominabitur; membrum verò in sepulchri pulvere captivum hærebit, vel planè in nihilum redigetur? num Spiritus capitis in membra diffusus, membrum non vivificabit, sed quod ipsius templum est, in pulvere mortis relinquet? perripit caput,
mem-

membra sequentur *Mich. II.* ut caput, sic nec membra sepulchralis lapis retinere potest; ut caput instar Jonæ è ceto evasit, sic idem in membris, in quibus caput per fidem habitat, vires suas exferet. *Præcedet vos, E. comites eritis? Videbitis eum, E. cum eo eritis.* Dic ergò ô fidelis anima in omni anxietate: *Scio quod Redemptor meus vivit: qui dixit verè: Vivo & vos vivetis, Joh. XIV.*

XVII. Faciant *ad seriam exhortationem*, ut Christo resurgente nos quoque spiritualiter cum eo resurgamus. Resurgit Christus destructor inferni, & ut peccatis novam gehennam tibi incendes. Absit hoc longissimè, surge ocysimè cum Christo hodiè per poenitentiam, ut è sepulchro aliquando surgere queas ad gloriam, Vivus hodiè resurgit Christus, vivat & in te: vivum caput viva requirit membra, mortua ressecantur; nec in Christo, sed ex justitiâ in ignominiam excitabuntur. Beatus, qui habet partem in resurrectione primâ. Quid prodesset Christum resurrexisse, si tu secunda morte morereris? quid prodesset resurgentem Christum cœlestia restituisse bona, si in te per fidem non viveret, nec tu bonorum illorum particeps fieres? Surge ergò cito gratiosè, sic vi resurrectionis Christi surges olim gloriosè.

XIIX. Faciant denique *ad severam debortationem*, ne propria malitiâ resurrectionem Christi in propriam perniciem vertamus. Ut piis Christi resurrectio gaudium, ita impiis terrorem excitat; sic custodes sepulchri fiunt veluti mortui. Id si efficit minister resurgentis solo adspectu, quid Dominus ipse facere potuisset? Audiant hoc hostes Christi & membrorum ejus: Vivit Christus, & victor omnium hostium vivit: vivum sese aliquando illis monstrabit, quando dicent frustra montibus, cadite super nos. Terra enim, quæ ipso resurgente tremuit, tunc redeunte ita fugiet, ut locus ei non inveniatur. Desistite ergò ab Esaia cap. II. moniti. Tu verò pia anima confide, sæviant hostes, rugiat infernalis leo, Tyranni torqueant, enecent. Vivit Jo Salvator tuus! & quia Salvator tuus, te quoque vivificabit, resuscitabit, glorificabit.

Amen Fiat!

05 A 1413

ULB Halle 3
003 781 984

V017

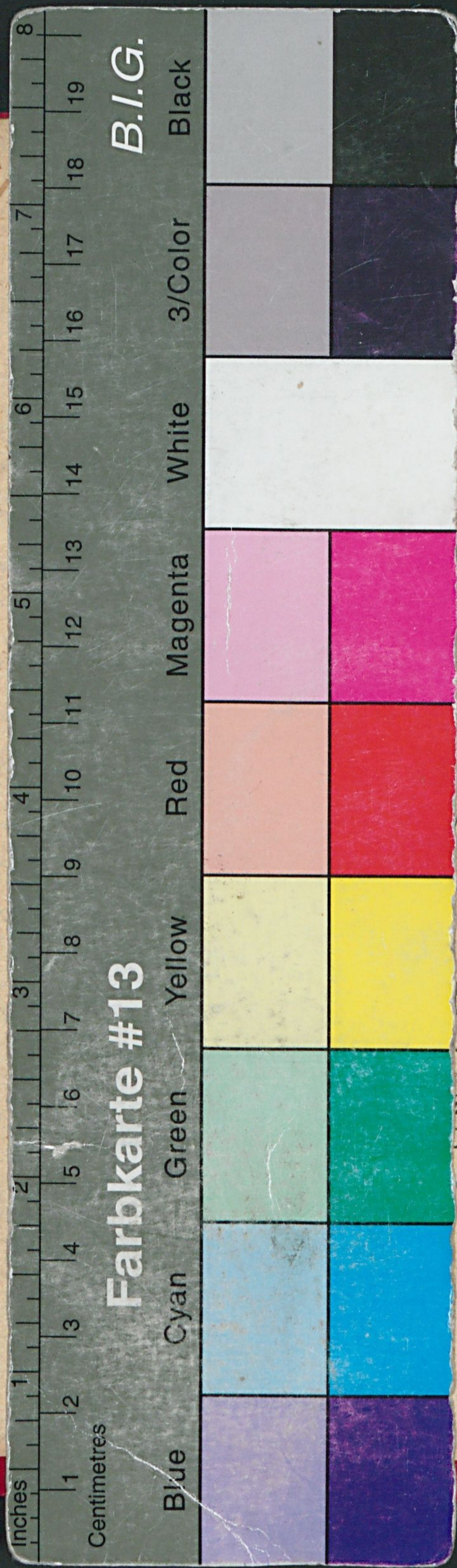
del.

IESU!

CHRISTI
CTIONE,

in Paschal.

IDE,
LYSERO,
& P. P.

INDE,

IO ÆGIDIO

NO, Misn.

habebitur

Magno,

1645

ERGÆ,

CKARDI, Acad. Typogr,
86.

Por